

Po tvrdej práci bujará zábava

Život remeselníkov nebol naplnený len prácou, ale aj zábavou. Cech žil čulým spoločenským a kultúrnym životom. Cechové zvyklosti, obrady a slávnosti neboli len veľkou udalosťou pre cech a jeho členov, ale aj pre celé mesto. Slúžili na vonkajšiu prezentáciu cechu. Okrem rôznych náboženských procesií a svätení cechových zástav to boli slávnosti spojené s prepúšťaním učňov, majstrovskými skúškami a prijímaním majstrov do cechu, voľbami cechmajstrov. Slávnosti vyvrcholili v čase fašiangov. Dôležitú úlohu počas osláv mali tovariši. Oslavy zvyčajne končili veľkou tancovačkou na ulici, ktorej sa mohlo zúčastniť celé mesto. Bola to príležitosť pre budúcich majstrov spoznať dievčiny **T1**, najmä však dcéry remeselníckych majstrov. Iných príležitostí veľa nemali. Jednak im to nedovoľoval ich dlhý pracovný čas a pri náhodných stretnutiach nesmeli s dcérami mešťanov viesť dlhší rozhovor, zažartovať, či im **T2**.

Prepúšťanie učňov bolo spojené so slávnostným krstom. Mäsiarski **T3** učňov počas ich krstu obkročmo sediacich na tyčiach. Tí rozhadzovali **T4** a čierne uhličky. Kto nepostrehol rozdiel, mal čierne zuby. Garbiari skákali zo striech na **T5**, ktorú držali štyria mladší majstri. Rybári museli loviť vlastnými ústami ryby plávajúce v sude, kde bolo aj iné **T6**.

Keď sa začala majstrovská skúška mäsiarov, počulo to celé mesto. Hudba a strelba oznámila jej začiatok a pred sprievodom sprevádzajúcim kandidátov na majstra boli hnané zvieratá určené na porážku. Býk bol ovešaný stuhami a rohy mal natreté nazlato. Viedol ho tovariš oblečený v bielom.

Slávnostne sprievody sprevádzali budúcich majstrov a privítali novozvolených cechmajstrov. Hrnčiari v Spišských Vlachoch volili cechmajstra každý rok, a to v nedeľu pred sviatkom sv. Andreja alebo osem dní po ňom. V Spišskej Sobote volili mäsiari cechmajstra vždy **T7**, v Levoči na posledný deň fašiangov, alebo na ôsmy deň po fašiangoch. Po zvolení nového cechmajstra prechádzal mestom slávnostný sprievod spojený s muzikou. Počas neho sa **T8** k novozvolenému **T9** a odovzdávali sa dary. Sprievodu sa zúčastnili všetci členovia cechu, vrátane tovarišov a učňov. Potom sa začala najväčšia slávnosť v cechu, takzvaný Bruderbier.

V ťažkých časoch boli slávnosti skromnejšie alebo boli úplne zrušené. V rodinách remeselníkov boli krstiny a sobáše veľmi významnou udalosťou. No potom, čo Spiš zasiahli vojnové časy a mestá boli zaťažované zvláštnymi dávkami, boli **T10**. Levoča v roku 1649 vydala predpis, podľa ktorého sa svadba mohla konať len v nedeľu a pondelok (predtým to boli tri dni). Ženích mal mať len štyroch družbov a nevesta len šesť alebo osem družičiek. Hostiny pri príležitosti krstín sa zrušili. Tajné schádzanie sa v hostincoch, vinárňach a na priadkach bolo zakázané. V tom istom roku prijala aj Spišská Nová Ves opatrenia – bolo zakázané rozposielanie koláčov pri krstinách, svadbách alebo iných oslavách, a to pod trestom desať zlatých a prepadnutím týchto dobrôt pre chudobných v mestskom špitáli.

Figurálna, čiastočne mozaiková slabiková krížovka.

V krížovke sú použité 2 druhy mozaikových políčok.

VODOROVNE: **A.** Jama – malá valcovitá nádoba priateľa – verejné podujatia konané pri istej príležitosti – upravoval povrch výrobkov tak, aby neboli lesklé. – **B.** Feudálni veľkostatkári – Petruška – úplne – hotentotský jazyk – plány – zakresľoval zemský povrch. – **C.** Ženské meno – chystáme jedlo – druh korčúl – nemecké ženské meno – talianske sídlo – kotlovité údolia. – **D.** Manželka boha Adada – kobka – dievčiny – otvor – fotografické objektívy firmy Isco. – **E.** Cóly – kiez – tovar, v esperante. – **F.** Hybský zbojník – popínava rastlina – hľadá. – **G.** Ľavá, po česky – Gabriele Susanne Kernerová – druh antilopy – domáce meno Tomislava – sídlo v Rusku – ruský tok. – **H.** Posúchy – **T4** – bahniakovitý vták – oje na voze – lakomá. – **I.** Spevnené morénové sedimenty – tajná nástraha, po česky – zápasí – mohutné – vynadá – rezervácia v Českom krase. – **J.** Tomáš z Gaety – indická jednotka hmotnosti – pretekánie sa – egyptská bohyňa písania a počítania – orgán zraku – tvrdá hornina. – **K.** Hádky – časti oceánov – vojenská jednotka – vždy (v hudbe). – **L.** Druh plaviek – pozemok bývalého ministra. – **M.** Staroindický boh ohňa – okrasná rastlina – stáť v prístave. – **N.** Interval deviatich dní v mesiaci – ničia – slovenský režisér. – **O.** Vrch v Nízkych Tatrách – **T9** – sotva – francúzsky politik a spisovateľ. – **P.** Rastlinný organizmus tvorený hubou a riasou, ktoré žijú v symbióze – oplodniť – konajú – realita.

ZVISLE: **1.** Lena – hmatový a čuchový orgán hmyzu – krásy. – **2. T8.** – **3.** Zlievarenská zliatina železa – koule z bramborového těsta s povídky. – **4.** Severoamerický indiánsky jazyk – vtipné zakončenie príbehu. – **5. T7** – staro taliansky ochranný boh – **T3.** – **6.** Doštička – vnikala tečením – patriaca starému otcovi – natieraj. – **7.** Vačkatý cicavec – odroda bôbu – príslušník remeselníckeho cechu. – **8.** Pneumatiky – hodnoty – baňa. – **9.** Po ktoré miesto – bojový poplach – tónový prízvuk rozlišujúci inak zvukovo rovnaké slová (pl.) – krátko. – **10. T1** – schudobnení zemaní – obviňovať. **11.** Papiere – kožná choroba. – **12.** Nadržiaval – ručiteľia na zmenke. – **13. T6** – oddanosť – na toto miesto – dlhšia vetrovka – tí, čo usilovne pracujú. – **14.** Zakaukazský bicí hudobný nástroj – **T10.** – **15.** Úloha herca. – **16.** Nedotknuteľný. – **17.** Symetrála – riedky les – viac amerických lietadiel – vápencová skalná púšť. – **18.** Kanadský hudobný producent, spevák a gitarista – prudké hlasité vyraďovanie vzduchu z pľúc spôsobené podráždením dýchacích orgánov – **T2.** – **19. T5.** – **20.** Drevená zbraň juhoamerických Indiánov – opacha – klesala. – **21.** Tesárske sekery. – **22.** Násyp.